

RESPECT IS EEN DEUGD



Voor de (w)aardigheid

OPDRACHTEN:

INDIVIDU 

DUO 

GROEP 

KLAS 

- | | |
|------------------------------|---|
| 1. Wat is respect? | 2 |
| 2. Voor wie heb jij respect? | 3 |
| 3. Held van de klas | 4 |

Inhoud



Naam: _____

Klas: _____

Datum: _____



1. Wat is respect?

1.1 Wie verdienen er precies respect?

'...respect me man!', rapt de rapper. 'Beetje respect voor een oude heer', zegt de opa. 'Ik heb respect verdiend!', zegt de redder van de drenkeling.

Is respect een leeg begrip? In een column in de Volkskrant schrijft Anet Bleich over een meningenstrijd rond het woord 'respect'. Ze reageert hierbij op publicist August Hans den Boef.

Respect, aldus Den Boef, **'verwerf je door individuele verdiensten en niet** - en zeker niet automatisch - **als willekeurig lid van een groep.** De nu gestelde vraag om respect komt dan vooral ook uit culturen die hun identiteit uitsluitend aan een collectief ontleen. Van (...) zoekende jongeren bijvoorbeeld, met een lage sociale en economische status.'

Den Boef verwart respect met bewondering. Bewondering heb je inderdaad, zoals hij schrijft, 'voor individuen die als persoon iets bijzonders hebben gepresteerd', zoals een mooi boek schrijven of een drenkeling uit het water halen of een briljant betoog houden. **Respect is iets heel anders. Iemand respecteren wil zeggen dat je rekening met iemand houdt, hem of haar accepteert en de ruimte laat om zichzelf te zijn.**

Respect is dus niet iets wat je moet verdienen door minister-president te zijn of miljonair of Nobelprijswinnaar, het is iets waarop in een beschaafde samenleving iedereen aanspraak kan maken. De enige groep waarvan je lid moet zijn om respect te kunnen krijgen, is de mensheid. Met andere woorden: de door Den Boef geconstrueerde tegenstelling tussen respect omdat je tot een groep behoort en respect voor een individu, is onzinnig. Want ieder individu verdient in beginsel respect. **Iemand respecteren betekent niet meer, maar vooral ook niet minder dan: iemand in zijn waarde laten.**

Laat ik dit misschien wat abstracte betoog met een simpel voorbeeld toelichten. Stel ik zit bij de kaakchirurg omdat er een verstandskies moet worden weggehaald. Wanneer de dienstdoende arts, terwijl ik daar, plaatselijk verdoofd, noodgedwongen stil zit te wezen, grappige vakantie verhalen gaat uitwisselen met zijn assistente, dan voel ik me respectloos behandeld. Meneer voert een routineklusje uit en hoe ik dat ervaar, doet blijkbaar niet ter zake. Het is net

alsof ik er niet ben, of ik er niet toe doe. Met respect behandeld voel ik me daarentegen als mijn persoon en mijn gevoelens op dat moment worden ontzien.

Concreet: als de chirurg uitlegt wat hij van plan is te doen en hoe dat in z'n werk gaat en vervolgens de communicatie met z'n assistente beperkt tot wat zakelijk nodig is. Respect uitstralen is nog helemaal zo gemakkelijk niet! Sommige mensen, is mijn ervaring, doen het als vanzelfsprekend, andere hebben er de grootste moeite mee.

Stel bijvoorbeeld dat die arts van zoëven niet onverschillig doet, maar op een jibbakkerige manier vertrouwelijk. Zo van: 'Kom op, mevrouw, het valt allemaal reuze mee! Gewoon even een flinke meid zijn!' Dan heb ik bij wijze van spreken nog liever dat hij camping na camping en disco na disco de Costa Brava met zijn assistente doorneemt. Want of ik flink ben of niet, dat zijn mijn zaken. En laat die vent geen misbruik maken van een situatie waarin ik aan zijn genade ben overgeleverd om van bovenaf vriendelijk of meewarig te gaan doen!

wordt vervolgd volgende pagina

Zowel onverschilligheid als paternalisme of zelfgenoegzaamheid zijn dus het tegenovergestelde van respect. En aangezien respect deel uitmaakt van iemands geestelijke eerste levensbehoeften, ligt het voor de hand dat juist mensen die goede redenen hebben om te vrezen voor een respectloze, onverschillige of paternalistische bejegening met enige nadruk om respect vragen.

Bijvoorbeeld 'zoekende jongeren met een lage sociale en economische status' uit culturele minderheidsgroepen. Want zij verdienen evenzeer respect als wie dan ook. **Respect hangt niet af van prestaties en het is kleuren- en religieblind.**

Moeten we dan echt iedereen respecteren? In principe wel, ja. Wel is het mogelijk om je respect voor iemand kwijt te raken. Zo kan ik met de beste wil ter wereld geen respect opbrengen voor het activisme van Mohammed B. Maar uw mening, waarde August Hans den Boef, die respecteert ik, al ben ik het er vurig mee oneens."

Anet Bleich | Volkskrant, 28 september 2005

1. Wat is respect?



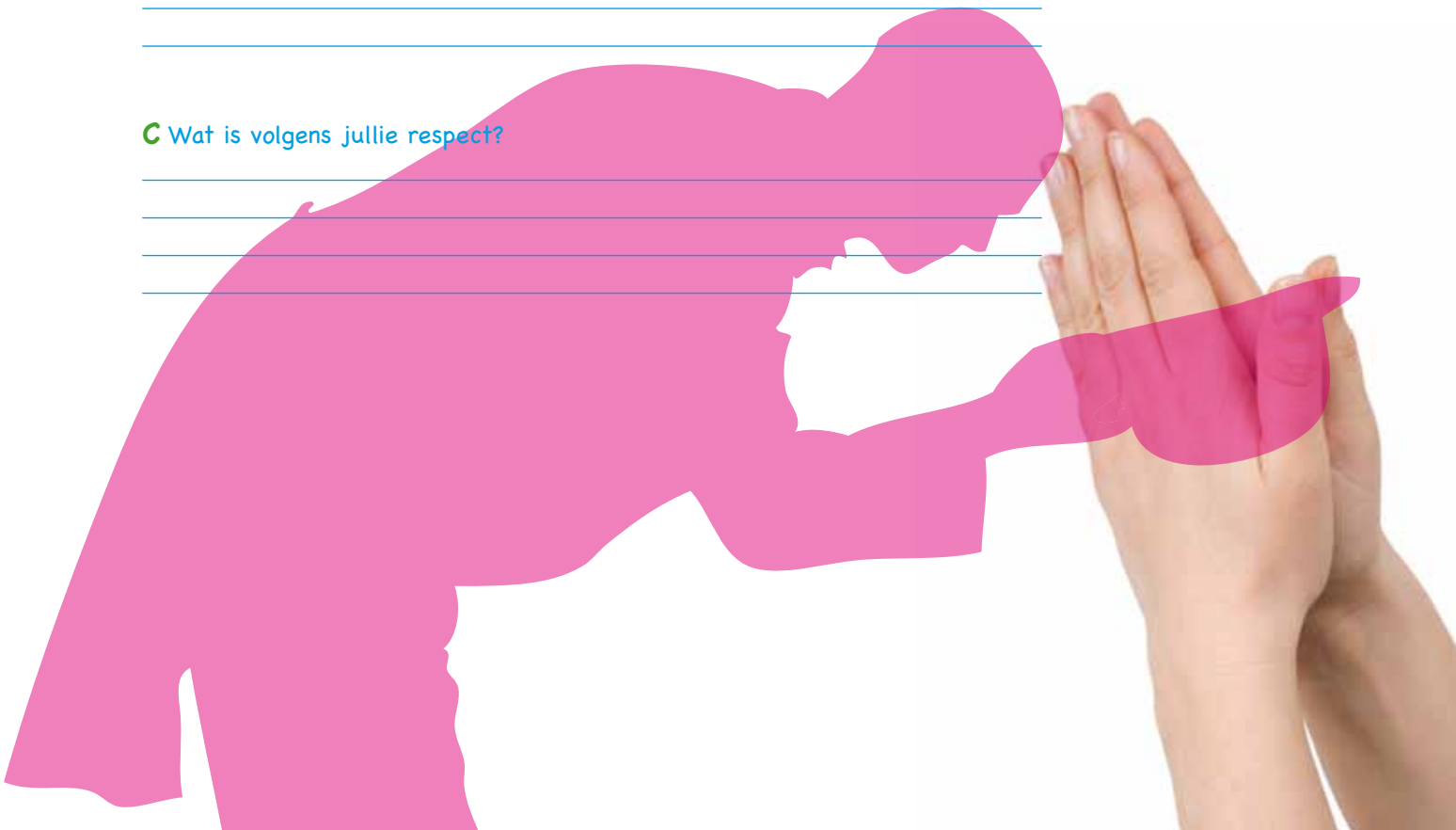
Opdracht 1 [duo]

Lees de column van Anet Bleich.

A Wat is volgens Anet Bleich respect?

B Wat is volgens August Hans den Boef respect?

C Wat is volgens jullie respect?



1. Wat is respect?

Opdracht 2



Een bekende uitdrukking is: 'Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander niet'. Dit is een afgeleide van wat er in de Bijbel staat. Toch staat het er in de Bijbel net iets anders: 'Behandel anderen dus steeds zoals je zou willen dat ze jullie behandelen'.

A Noteer waar het verschil zit tussen deze twee uitspraken.

Uitspraak 1:

Uitspraak 2:

B Waarom denk je dat de bijbelse versie is veranderd naar 'Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander niet'?

C Wat heeft dit met respect te maken?

Opdracht 3



Respect kan twee verschillende betekenissen hebben. Kijk terug naar opdracht 1 en 2 en bedenk met elkaar om welke twee betekenissen het gaat.

A Schrijf de twee betekenissen op.

Betekenis 1:

Betekenis 2:



1. Wat is respect?

1.2 Het verhaal van de echo

Een man en zijn zoon lopen in het bos, plotseling struikelt de jongen en omdat hij een scherpe pijn voelt, roept hij: "Ahhhh." Verrast hoort hij een stem vanuit de bergen die "Ahhhh" roept. Vol nieuwsgierigheid roept hij: "Wie ben jij?", maar het enige antwoord dat hij terugkrijgt is: "Wie ben jij?" Hij wordt kwaad en hij roept: "Je bent een lafaard!", waarop de stem antwoordt: "Je bent een lafaard!" Daarop kijkt de jongen naar zijn vader en vraagt: "Papa, wat gebeurt hier?"

De man antwoordt: "Zoon, let op!" en hij roept vervolgens: "Ik bewonder jou!" De stem antwoordt: "Ik bewonder jou!" De vader roept: "Jij bent prachtig!" en de stem

antwoordt: "Jij bent prachtig!" De jongen is verbaasd, maar begrijpt nog steeds niet wat er aan de hand is.

Daarop legt de vader uit: "De mensen noemen dit echo, maar in feite is dit het leven! Het leven geeft je altijd terug wat jij erin binnen brengt. Het leven is een spiegel van jouw handelingen. Als je meer liefde wilt, geef dan meer liefde! Wil je meer vriendelijkheid, geef dan meer vriendelijkheid! Als je begrip en respect wenst, geef dan begrip en respect. Wil je dat mensen geduldig en respectvol met je omgaan, geef hen dan geduld en respect! Deze natuurwet gaat op voor elk aspect van ons leven."

Bron: Op 2 maart 2010 opgehaald van <http://www.heinpragt.com/wijsheden/verhalen.php>



Opdracht 4

A Schrijf kort de strekking op van het verhaal van de echo.

B Wat zegt het verhaal van de echo over respect krijgen en respect geven? Schrijf ook op waarom je het daar wel of niet mee eens bent.

C Kun je respect verdienen? Waarom wel of niet?

D Kun je respect eisen of afdwingen? Waarom wel of niet?



2. Voor wie heb jij respect?



2.1 Respectloos

Agenten, brandweerlieden, ambulancepersoneel en andere hulpverleners staan steeds vaker bloot aan bedreigingen en fysiek geweld. Begin 2009 komt uit een onderzoek van het ministerie van Justitie dat maandelijks gemiddeld duizend hulpverleners melding maken van geweld. Ook mensen met een publieksfunctie worden slachtoffer: politiepersoneel, conducteurs, bus- en trambestuurders, scheidsrechters, winkelpersoneel. Naast

het personeel heeft het materieel het ook zwaar te verduren: blusslangen worden doorsneden, mobiele telefoons uit wagens van hulpverleners gestolen.

Als je geen of te weinig respect voor een ander hebt, ben je respectloos. Sommige mensen verdienen respect vanwege hun functie, zoals politieagenten, hulpverleners. Anderen verdienen respect op grond van hun status, bijvoorbeeld als gekozen volksvertegenwoordiger of op grond van hun prestaties of getoonde moed.



Opdracht 5

Bespreek met elkaar de stelling:

‘Ouderen verdienen respect op grond van hun leeftijd.’



Opdracht 6

A Schrijf een voorbeeld op van iemand waar jij respect voor hebt. Schrijf ook op waarom je deze persoon respecteert.

B Noem om de beurt wat bij a. is opgeschreven.

C Noteer kort welke redenen om mensen te respecteren zijn genoemd.





Opdracht 7

Jullie gaan een interview houden met een persoon die vanwege zijn functie respect verdient, denk aan agenten, ambulancebroeders, artsen, brandweermannen, conciërges, ...

De resultaten van het interview gaan jullie verwerken tot een poster: held van de maand. In de volgende les presenteren jullie elk de eigen poster.

Stappenplan

- A** Stel met elkaar interviewvragen op. Denk aan: functie of taak, kwaliteiten, respect.
- B** Leg contact met de persoon die je wilt interviewen en maak een afspraak.
- C** Houd het interview met de opgestelde interviewvragen. Misschien kun je ook beeldmateriaal krijgen voor je poster. En vergeet je foto toestel niet!
- D** Zet de informatie om in een 'held van de maand'-poster.

2. Voor wie heb jij respect?



3. Held van de klas

3.1 Lintje

Als symbolische erkenning voor persoonlijke, bijzondere verdiensten voor de samenleving kun je een Koninklijke onderscheiding (lintje) krijgen. In 2009 zijn ter gelegenheid van Koninginnedag in totaal 3572 Koninklijke onderscheidingen verleend. In de Orde van de Nederlandse Leeuw zijn 12 personen gedecoreerd en in de Orde van Oranje-Nassau 3560 personen.

In 2009 is de jongst gedecoreerde de 33-jarige Z. van der Weerd uit Welsum (gemeente Olst-Wijhe). Hij is werkzaam als zelfstandig veehouder en is tevens coördinator van een zorgboerderij waar hij 23 bewoners met een lichamelijke en geestelijke beperking uit Apeldoorn een zinnvolle dagbesteding bezorgt. Daarnaast

is hij ook actief als zanger, dirigent, diaken bij de Hervormde Gemeente in diverse dorpen.

De oudst gedecoreerde is de 92-jarige H. de Jager uit Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug). Hij heeft zich vanaf het midden van de jaren vijftig ondermeer ingezet voor Scouting Nederland en voor de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstsachtoffers (BNMO) en de vereniging Contact Oud Mariniers (COM).



Opdracht 8

Presenteer de 'held van de maand'-posters aan elkaar. Bepaal met elkaar welke held de held van de klas wordt. Wie verdient het meeste respect en waarom?



Opdracht 9

Schrijf een ansichtkaart aan jouw held of een held naar keuze. Schrijf op de kaart waarom jij hem of haar respecteert.



Colofon

Dit katern is tot stand gekomen in het kader van het RaakPubliek-project Moreel Competent. Het is geschreven in opdracht van het Lectoraat Morele Vorming van de Gereformeerde Hogeschool Zwolle. Het lectoraat doet praktijkgericht onderzoek, ontwikkelt kennis en verzorgt lezingen, publicaties en cursussen op het gebied van morele vorming in het onderwijs.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het lectoraat.

We hebben geprobeerd alle eigenaars van de illustraties te achterhalen. Mocht u kunnen aantonen dat u rechten heeft op illustraties, dan verzoeken wij u dit te melden aan via lectoraatmv@gh-gpc.nl.

Auteur

Drs. Pauline Buit-de Krijger
(Educatieve Academie Zwolle, www.gh.nl)

Vormgeving

METJE Grafisch ontwerp & advies

Aan het project werkten mee:

Elsbeth Dreschler-Nijhuis, Tonnie Haanappel, Arend van Zwieten en Gerrit van der Meulen (Grijdanus Zwolle), Bert van Minnen (Gomarus College Groningen), Janco Zijlstra (Nuborgh College Elburg), Eize Stamhuis en Pieter Vos (Lectoraat Morele Vorming).

In deze reeks katernen zijn verschenen:

Groeien in deugden | Hoe wil je zijn?

Verantwoordelijkheid is een deugd | Maatschappelijke stage

Maat is een deugd | De kunst van het genieten

Vriendschap is een deugd | Van twee kanten

Eerlijkheid is een deugd | Wie ben jij online?

Respect is een deugd | Voor de (w)aardigheid

Liefde is een deugd | Liefde en seksualiteit

Zorg voor milieu is een deugd | Afval in de natuur

Zwolle, 2010